

UZASADNIENIE ZNAKÓW GMINY KRAPKOWICE

Miasto Krapkowice zostało założone pod koniec w XIII w. i z tego czasu pochodzi jego najstarsza pieczęć¹. Widnieje na niej połukoło o trzech szprychach i połuorzeł.

Pieczęć z końca XIII w.

Nie ma wątpliwości, że połuorzeł symbolizuje położenie miasta na Górnym Śląsku. Natomiast „koło jest bardziej zagadkowe” – pisze Marian Gumowski, i kontynuuje – „albo stoi w jakimś związku z Raciborzem, albo – co bardziej prawdopodobne – z książętami opolskimi, z których niektórzy, np. Władysław w 1257 r. nosił pieczęć konną, gdzie na czapraku końskim widniały podobne koła. A zatem i koło i orła można tu uważać za znaki odnoszące się do owego Władysława ks. opolskiego, który w 1284 r. dał Krapkowicom przywileje miejskie”.

Taki sam wizerunek widniał na kolejnej pieczęci, jaka została przywieszona do dokumentu z 1539 roku. Natomiast na pieczęci z połowy XVII w. odwrócono kolejność figur. Pierwsze miejsce zajął połuorzeł, a połukoło umieszczono na miejscu drugim².

Taką kolejność zachowano później na wszystkich wizerunkach herbu Krapkowic, aż do dnia dzisiejszego. Jest to zgodne ze śląskim zwyczajem umieszczania w herbach miejskich połuorła (dolnośląskiego lub górnośląskiego) w prawej (dla patrzącego na herb w lewej), czyli pierwszej części tarczy herbowej.

¹ Marian Gumowski, *Najstarsze pieczęcie miast polskich XIII i XIV wieku*, Toruń 1960.

² Hugo Saurma, *Wappenbuch der schlesischen Städte und Städtel*, Berlin 1870.

Figury na pieczęciach nie były od siebie oddzielone linią, a więc należy je umieścić na tarczy herbowej bez dzielenia jej linią pionową na dwie części. Niestety na pieczęci sprawionej przez władze miasta w 1800 r. tarczę tak podzielono. Hugo Saurma pisze, że pierwsze pole było czerwone, a drugie błękitne. O czerwonym polu pisze też Otto Hupp³, ale na jego rysunku pole to jest żółte, a połurzeł czarny.

Rysunek O. Huppa

Na wszystkich znanych barwnych wizerunkach herbu Krapkowic połukolo jest srebrne (białe) w polu błękitnym. Na ogół jest to koło wozowe, ale na pierwszej pieczęci z pewnością nie ma z wozowym nic wspólnego. Jest to prawdopodobnie koło wodne i tak je przedstawiono w książce „Miasta polskie w Tysiącleciu”.

Rysunek herbu Krapkowic w książce M. Gumowskiego „Herby miast polskich”.

Rysunek herbu Krapkowic w książce „Miasta polskie w Tysiącleciu”.

³ Otto Hupp, *Königreich Preussen, Wappen der Städte, Flecken und Dörfer*, Frankfurt am Main 1896 und 1898.

Obecnie używany wizerunek herbu Krapkowic ma prawidłową kolejność godeł, lecz w najmniejszym stopniu nie odpowiada regułom sztuki heraldycznej. Orzeł jest niekształtny, błędna jest czarna barwa jego pazurów i języka, nieuzasadniona jest przepaska sierpowa. Koło jest za małe, a jego szprychy mają udziwniony kształt i nie łączą piasty z kołem.

Urzędowy wzór obecnie używanego herbu Krapkowic.

Tworząc nowe opracowanie graficzne herbu uznano za właściwe umieszczenie obu godeł w polu błękitnym, bez podziału tarczy herbowej. Godła te są – jak na pierwszej pieczęci – nieco odsunięte od siebie. Na tej pieczęci wzorowano również kształt połukoła. Zgodnie ze śląską tradycją heraldyczną, na pierwszym miejscu został umieszczony opolski (górnos Śląski) połurzeł.

Flaga o barwach herbu, czyli dwóch pasach poziomych, górny żółty, dolny niebieski, była używana co najmniej od lat 60. XX wieku. Świadczy o tym list, jaki Powiatowy Ośrodek Wychowania Fizycznego i Sportu wystosował 20 03 1969 r. do Komitetu Organizacyjnego IV Ogólnopolskich Letnich Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Warszawie. Do tego listu⁴ dołączono wzory flagi i herbu Krapkowic. Jednakże flagę taką ma już kilka miast w Polsce i dlatego postanowiono zaprojektować weksylia o tych samych barwach, lecz z herbem miasta.

Na pieczęci umieszczone zostało samo godło (bez tarczy herbowej).

---

⁴ W archiwum Instytutu Heraldyczno-Weksylologicznego,teczka Krapkowice.

